

## 5 důvodů, proč vytápět uhlím



Přestože podíl využití biomasy roste, česká energetika je stále závislá na uhlí, ať se nám to líbí či ne. Zhruba polovina elektřiny a tepla se vyrábí z uhlí a zatím nejsme schopni se bez něj obejít. Přesto se stále více do popředí dostávají vyostřená vyjádření a „protiuhelné“ snahy. V Evropě, zvláště v zemích, které mají potenciál v podobě vodních zdrojů nebo dalších dostupných obnovitelných zdrojů, jsou tyto tendence více pochopitelné, v Česku však už mnohem méně logické. Pokud navíc zabředávají do šíření zkreslených informací a mystifikací, blíží se nekalým praktikám a klamání spotřebitele. Některé zájmové spolky, jednostranně zaměřené na podporu svých technologií, se mnohdy uchylují i k šíření nepravdivých informací. Snaží se vyvolat dojem, že vytápění uhlím je špinavé, škodlivé, pracné, drahé, nedostupné anebo masivně způsobuje předčasná úmrtí.

V České republice není žádný vážný důvod pro překotný odchod firem i domácností od využívání uhlí. Zvláště když si uvědomíme velký pokrok tuzemských výrobců kotlů na uhlí, kteří dokázali u svých produktů až závratně zvýšit účinnost a snížit emise a dostat tak uhelné kotle mezi ekologické zdroje tepla. Dnešní moderní technologie umožňují spalovat uhlí s účinností přes 90 % a s emisemi srovnatelnými s kotli na biomasu. Přehnané prosazování obnovitelných zdrojů v čele s biomasou navíc může mít v konečném důsledku neblahý dopad na životní prostředí. To se již ukázalo na příkladech bioplynových stanic a řepky olejné. Nekritická snaha o podporu obnovitelných zdrojů v těchto případech vede k masivní degradaci půdy, což bude mít dlouhodobé mimořádně negativní následky. Malá rozloha naší republiky, naše klimatické podmínky, nedořešené možnosti akumulace elektřiny a obecný princip nestability obnovitelných zdrojů jsou prostě limitujícími faktory pro jejich masivní využití.



### 1. Vytápět uhlím se vyplatí

Uhlí je cenově příznivé. Není fér strašit obyvatele skokovým zdražováním uhlí a vyzdvihoval levné pelety. Z veřejně dostupných zdrojů je vidět, že v automatických kotlích je dnes vytápění dřevními peletami dvakrát dražší než vytápění uhlím. Všichni víme, že ceny většiny paliv každoročně mírně stoupají a uhlí (černé i hnědé) stále patří k nejlevnějším způsobům vytápění. Dlouhodobě je uhlí výrazně levnější způsob vytápění než plyn a neočekává se v tomto směru žádná změna ani do budoucna. Vytápění rodinného domu automatickým kotlem na uhlí s účinností přes 90 % vyjde uživatele na cca 15 000 Kč ročně a vytápění kvalitními dřevními peletami A+ vyjde na zhruba 30 000 Kč ročně, což je aktuálně srovnatelné s cenou plynu.



### 2. Uhlí je dostupné, tradiční a spolehlivé

Není pravdou, že vláda chce dostat uhlí z českých domácností. Již od roku 2012 běží v ČR dotační tituly, které podporují instalace kotlů na uhlí v domácnostech i ve firmách. Část této podpory je financována i z fondů EU. Uhlí je naše tradiční a cenná energetická surovina, kterou ČR disponuje. V roce 2015 vláda ČR prolomila těžební limity v dole Bílina a tím umožnila využití uhlí do roku 2050. Každý zodpovědný politik si uvědomuje, že odchod od uhlí musí být pozvolný a sociálně přijatelný. Kotlíkové dotace jsou toho důkazem. Nové kotle na uhlí sice už aktuálně nemají takovou podporu, jako dřív, ale byly v dotacích zachovány v podobě automatických kombinovaných kotlů. Pokud nepřevládne „protiuhelné“ lobby nad zdravým rozumem, zůstane to tak i ve třetí vlně.

Odborníci povětšinou vědí, že je pro ovzduší důležitější, aby lidé přestali vytápět ve starých neekologic-

kých kotlích, než je nutit přecházet na jiná paliva. Je to navíc jedna z mála možností, jak účinně zamezit spalování kalů, plastů a odpadků. Má z toho prospěch nejenom občan, který si pořídí nový kotel, ale i jeho okolí. Náhradou starého kotle s ručním přikládáním za nový automat domácnost ročně ušetří na vytápění svého domu, ke kotli nemusí chodit 5× za den, ale jednou za 3 dny, a co je zásadní, v jeho okolí už prakticky nikdo nepozná, že vytápí uhlím. Existují také ekologické varianty kotlů na ruční přikládání na uhlí, pokud člověk vytápí správně a efektivně. Někdy dokonce tyto kotle vykazují lepší parametry než při vytápění biomasou v automatickém kotli.

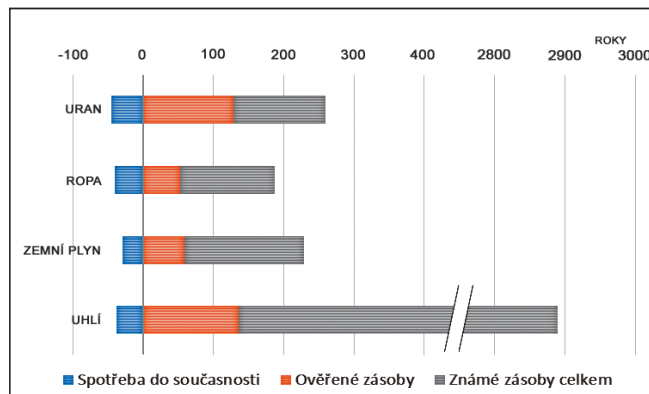
### 3. Emise při spalování uhlí mohou být nižší než u biomasy

Kritikové označují uhlí jako „neekologický“ zdroj. Řízeným spalováním uhlí lze ale dosáhnout, že emise oxidu uhelnatého (CO) a plynného organického uhlíku (OGC) i prachových částic odpovídají 5. emisní třídě a běžně vykazují nižší hodnoty než například u kotlů na kusové dřevo. Automatické kotle na uhlí mají dokonce nastaveny přísnější limity než kotle na kusové dřevo – biomasu. Nelze proto tvrdit, že spalováním uhlí vzniká automaticky mnoho škodlivých látek, což přináší významné dopady na lidské zdraví, ovzduší, zemědělskou produkci, ekosystémy a materiály budov, způsobuje nemoci a předčasná úmrtí a zároveň tvrdit, že spalování biomasy je automaticky čisté a bezproblémové. Problém není v palivu, ale v technologiích, resp. v zařízení, ve kterém se uhlí spaluje. Jak dlouhodobě argumentují odborníci z Energetického centra Vysoké školy báňské, tak kvalitně provozované kotle na uhlí dosahují výrazně nižší emise než špatně používané kotle na biomasu. „Problém emisí“ tedy není primárně způsoben tím, jestli se spaluje uhlí nebo biomasa, ale tím, v jakém kotli se spaluje a jak je kotel provozován.

### 4. Zásob uhlí je dost v ČR i ve světě

Není důvod se obávat, že pro obyvatelstvo bude uhlí nedostatek. Ze všech fosilních paliv se v přírodě nejvíce vyskytuje uhlí. Odhaduje se, že známé světové zásoby uhlí by při současné rychlosti spotřeby měly vystačit na dalších přibližně 2900 let! V Česku se nalézá přibližně 1500 milionů tun černého uhlí a 3000 milionů tun uhlí hnědého. Otázka je efektivita a rentabilita těžby, proto se uhlí logicky dováží z lokalit, kde se dá vytěžít levněji.

Aktuální informace o kapacitě zásob fosilních paliv přinesla například pravidelná publikace Mezinárodní energetické agentury „Energy Outlook 2014“, z níž pochází graf uvedený dále. Rok 0 je současnost. Graf zobrazuje, jaká část fosilních paliv byla doposud v rámci naší civilizace spotřebována a jaká část je k dispozici v ložiscích, které jsou aktuálně známy. Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že při současném tempu spotřeby má lidstvo k dispozici uhlí na dalších přibližně 2900 let, což je absolutně nejvíce ze všech fosilních paliv.



▲ Obr. 1 ● Životnost zásob fosilních paliv (EIA, 2014)

### 5. Uhlí je efektivním palivem

Na trhu jsou dostupné nové výkonné technologie, které umí z pevných paliv dostat mnohem větší díl užité energie za mnohem menších provozních nákladů a s mnohem menším ekologickým zatížením okolí než dříve využívané jednoduché kotle na uhlí a kusové dřevo s ručním přikládáním. To vše při zajištění vysoké míry komfortu obsluhy. Tuhá paliva jsou řešením pro ty uživatele, pro něž je otázka nákladů na vytápění prioritou. Ti kdo volí za svou hlavní prioritu komfort, dají přednost plynu nebo elektřině, samozřejmě za cenu vyšších provozních nákladů. Díky elektronickým systémům a informačním technologiím můžeme vytápění uhlím v moderních technologiích regulovat, vyhodnocovat, optimalizovat a také ovládat dálkově.

Je na místě se nyní ptát, proč jsou veřejnosti tak často předkládána sdělení, která vychází z nereálných a nepravdivých podkladů a lze je snadno vyvrátit. S ohledem na potenciál jednotlivých topných médií v ČR je neracionální tvrdit, že jedinou možnou budoucností vytápění domácností a firem jsou obnovitelné zdroje. Evropské „protiuhelné“ lobby už zřejmě nezastavíme, ale nemusíme ho tupě uplatňovat v neprospěch obyvatel ČR. Je zajímavé, že například Německo, náš partner a vzor v mnoha ohledech, se nepřipojil na nedávné klimatické konferenci COP23 v německém Bonnu, kde byl oficiálně oznámen vznik „protiuhelné“ aliance. Je téměř jisté, že uhelná energetika zůstane ještě minimálně i v další dekádě pevnou součástí energetického mixu v celém našem regionu, tj. v Německu, Polsku i České republice.

Článek vznikl ve spolupráci s firmou Viadrus a.s.

☐ **firemní**

